

Община Варна

Весела Величкова, водещ финансов анализатор
v.velichkova@bcra-bg.com

Радостин Денев, финансов анализатор
r.denev@bcra-bg.com

	Първоначален рейтинг 01.08.2011г.	Актуализация 30.08.2012г.	Актуализация 10.05.2013г.	Мониторинг 29.10.2013г.	Актуализация 22.05.2014г.
Кредитен рейтинг на община Варна					
Дългосрочен рейтинг:	A-	A-	BBB+	BBB+	BBB+
Перспектива:	Стабилна	Стабилна	В развитие	Стабилна	Стабилна
Краткосрочен рейтинг:	A-1	A-1	A-2	A-2	A-2

„БАКР - Агенция за кредитен рейтинг“ (БАКР) е третата пълноправна рейтингова агенция в ЕС, регистрирана съгласно Регламент № 1060/2009 на Европейския Парламент и на Съвета на Европа. Присъдените от БАКР кредитни рейтинги важат в целия ЕС и са изцяло равнопоставени с тези на останалите признати от Европейския орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП) агенции, без териториални или други ограничения.

„БАКР – Агенция за кредитен рейтинг“ АД запазва дългосрочния кредитен рейтинг на община Варна BBB+ и краткосрочен A-2, перспектива: стабилна. Използвана е официално приетата от БАКР и утвърдена от ЕОЦКП методология за присъждане на кредитен рейтинг на община (http://www.bcra-bg.com/files/file_67.pdf)

За изработването на кредитния доклад и присъждането на кредитен рейтинг е използвана информация от оценяваната община, Министерство на финансите, Национален Статистически Институт, Агенция по заетостта, база данни на БАКР, консултанти и други източници на публична информация.

През периода на актуализация са настъпили промени в нормативната база, касаеща дейността на общините, като най-съществените са свързани с приемането на Закона за публичните финанси (обнародван на 15.02.2013г.). Новият закон урежда бюджетната

рамка, общото устройство и структурата на публичните финанси, като дефинира обхвата, структурата и основните показатели на консолидираната фискална програма, фискалните правила и ограничения, режима на сметките за средствата от Европейския съюз, отчетността на бюджетните организации, и др. Законът влиза в сила от началото на 2014г. и отменя Закона за устройството на държавния бюджет и Закона за общинските бюджети.

През наблюдавания период продължава бавното възстановяване на българската икономика от икономическата криза: през 2013г. налице е лек ръст на БВП и нарастваща безработица, същевременно инфлацията продължава да се понижава. От началото на 2013г. в политическата среда в страната се наблюдава дестабилизиране. Под натиска на граждански протести през февруари управляващото правителство подава оставка и е назначено служебно. След проведените през май предсрочни парламентарни избори е избрано ново Народно събрание и в края на май е съставено правителство, което работи без стабилна парламентарна подкрепа.

Анализът на финансите на общините в България за 2013г. показва някои положителни промени, макар и не мащабни: общите приходи отбелязват ръст от 11.4% за първи път от началото на кризата, собствените приходи нарастват с темп 6.9%, който е по-висок спрямо отчетения за предходната година, данъчните приходи отчитат ръст от 7.1%, също по-висок

спрямо 2012г. Прекъсната е негативната тенденция и при разходите за местни дейности и дофинансиране на държавните, въпреки че отбелязаният ръст не е висок (5.6%).

През 2012г. броят на населението в община Варна остава почти без промяна на годишна база, докато средно за страната е налице спад от 0.58%. Гъстотата на населението също се запазва почти без промяна и многократно по-висока спрямо средната за страната. Във възрастовата структура не се наблюдават значими изменения: делът на трудоспособното население остава малко по-висок от средния за България.

През 2012г. се запазва тенденцията на ръст в произведената продукция от предприятията в общината (4.7% на годишна база). Водещ отрасъл по този показател остава строителният (дял 20.4%), при който е налице ръст от 17.2%. След големия спад при инвестициите на предприятията в общината през 2009 и 2010г., през следващите две години показателят отчита ръст, макар и слаб (1.3% през 2012г.). В отрасловата структура не се наблюдават значими промени. С най-висок дял се запазват операциите в недвижими имоти (22.8%), които нарастват със 7.6%.

През 2013г. община Варна отчита положителен резултат от оперативна дейност (24 163 хил.лв.), който е с 68% по-голям в сравнение с отчетения за предходната година. Резултатът от инвестиционна дейност е отрицателен. Излишъкът от оперативна дейност напълно покрива дефицита от инвестиционна, съответно нетният паричен поток е положителен и представлява 3.4% от приходите за местни дейности.

Приходите за местни дейности нарастват с 11.9%, докато ръстът при собствените приходи е 4.3%. Делът на собствените приходи в приходите за местни дейности остава висок. Повишението при данъчните приходи възлиза на 7.0% и е по линия и на трите основни пера: данък недвижими имоти (ръст 7.1%), данък при придобиване на имущества (ръст 6.6%) и данък върху превозните средства (ръст 15.1%). Неданъчните приходи нарастват слабо (1.1%), като остават доминирани от таксите (67.4% дял). Постъпленията от такси се повишават с 10.3% на годишна база, главно по линия на основното перо – такса битови отпадъци, при която е налице ръст от 11.5%. Доходите от собственост леко увеличават дела си в

неданъчните приходи до 18.3% през 2013г. (17.9% година по-рано), но като размер остават почти без изменение. Съществено свиване е налице при приходите от продажба на общинска собственост – 83.2%, при което те достигат 1 119 хил.лв. (6 650 хил.лв. за предходната година), което обаче не се разглежда негативно с оглед непостоянния характер на този приходоизточник.

Текущите разходи за местни дейности и дофинансиране на държавните запазват приблизително нивото си от предходната година (ръст 0.2%). Съществен ръст се наблюдава при разходите за заплати спрямо 2012г. (37.0%) по линия на допълнителни разходи във връзка с проведени през годината референдум, парламентарни и местни избори, открити нови общински предприятия, повишаване на числеността. Издръжката намалява с 3.7% на годишна база, а спадът при разходите за лихви достига близо 28%.

Капиталовите разходи на община Варна през 2013г. нарастват над два пъти и достигат 27 442 хил.лв., но все още остават под отчетените за 2010 и 2011г. (по около 30-31 млн.лв.).

В структурата на разходите по функции се наблюдават някои промени. Доминиращи остават разходите за благоустройство, чийто дял след спад през 2012г. до 39.8%, през 2013г. отново нараства до 48.4%, което е близко до равнищата от преди 2012г. (48%-49%). Нарастването е главно за сметка на дела на разходите в „Икономически дейности и услуги“, който се понижава със 7.8 п.п. до 14.9%. Леко намалява и делът на разходите за образование (1.6 п.п., до 10.9%).

След спада през 2012г., през 2013г. текущите разходи за благоустройство се увеличават леко (4.4%). Разходите за чистота се запазват основно перо (65% дял), но отчитат годишен спад от 7.1%, и през 2013г. са на ниво 22 447 хил.лв., след като предходните две години са над 24 млн.лв. Съществен ръст се наблюдава при разходите за изграждане, ремонт и поддържане на уличната мрежа (46.4%, както и озеленяване (33.7%). Инвестициите по функцията нарастват неколккратно, достигайки 22 401 хил.лв., но въпреки това остават по-ниски спрямо 2011г. На практика те представляват близо 82% от общите инвестиции за годината. Най-значима част (56.5%) са съсредоточени за изграждане, ремонт и поддържане на уличната мрежа.

Продължава изграждането на регионалното дело за битови отпадъци при с. Вълген по ОП „Околна среда“, бенефициент по която е община Аксаково. През наблюдавания период проектът търпи забавяне поради проблеми с отчуждителни процедури. По същата оперативна програма продължава реализацията и на двата водни проекта – за реконструкция и модернизация на ПСОВ-Варна (втори етап) и изграждане на канализационна помпена станция „Акаците“, и за ПСОВ „Златни пясъци“.

Един от ключовите проекти за общината е този за интегриран градски транспорт, регистриран през юни 2012г. на стойност 114 млн.лв. Реалната работа по проекта обаче започва в средата на 2013г. (краен срок юли 2015г.) и съществуват опасения, че закъснението за реализацията на проекта е критично.

Благоприятен фактор представлява сравнително високият дял на финансирането на капиталовата програма на общината със средства по европейски програми – за 2013г. той възлиза на 42.5%, приблизително колкото и през предходната година. Делът на финансирането с банкови кредити през 2013г. е незначителен, а със собствени средства – 13.8%.

През периода на актуализация не са настъпили съществени промени по отношение позицията на Варна в сравнителен план по избрани показатели спрямо средното им равнище за страната, за общините областни центрове, както и спрямо община Бургас (като община със сходен профил). Община Варна се позиционира по-добре в сравнение с двете групи общини и близо до община Бургас.

След подаването на оставка през март 2013г. от Кирил Йорданов изпълняващ длъжността кмет на община Варна става доц. д-р Христо Бозов, до тогава заемал длъжността заместник-кмет с ресори здравеопазване, социални дейности и жилищна политика. На 7 юли 2013г. след проведени местни избори в общината на втори тур с 51.41% от гласовете за кмет е избран Иван Портних (ПП ГЕРБ).

През анализирания период общинската администрация е претърпяла редица промени и реструктуриране, както и множество персонални промени, включително и на ключови длъжности.

През периода е приключена реализацията на проект „Подкрепа за разработване на интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Варна“. Община Варна разчита да привлече публично финансиране за над 686 млн.лв. през периода 2014–2020г., за което до голяма степен ще разчита на европейски фондове (49%).

БАКР изготвя финансова прогноза на общината за периода 2014–2016г. Получените резултати показват, че при развитие, сходно с прогнозираното, Варна ще реализира както положителен оперативен резултат, така и положителен свободен паричен поток през целия прогнозен период.

Основни финансови показатели в лева

(лева)	2013	2012	2011
Приходи за местни дейности, в т.ч.	121 664 342	108 727 443	111 915 678
Собствени приходи	113 417 779	106 761 726	107 064 404
- данъчни приходи	63 169 330	59 041 698	57 885 011
- неданъчни приходи	50 248 449	49 720 028	49 179 393
Субсидии и трансфери за местни дейности	8 246 563	-34 283	4 851 274
Капиталови разходи	27 442 020	12 711 596	30 320 674
Оперативен резултат	24 163 262	14 346 820	11 148 661
Оперативен резултат преди лихви	26 030 967	16 936 756	13 512 822
Резултат от инвестиционна дейност	-20 082 977	-8 261 314	-24 792 320
Дефицит/излишък за местни дейности	4 080 285	6 085 506	13 643 659